

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Mgr. Milena Belanská

Sluchovo postihnutý žiak a praktická angličtina

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe

Prešov
2014

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11,
850 01 Bratislava

Autor OPS/OSO: Mgr. Milena Belanská

Kontakt autora: na Spojená škola Pavla Sabadoša internátna, Duklianska 2, Prešov
mb88mb@gmail.com

Názov OPS/OSO: Sluchovo postihnutý žiak a praktická angličtina

Rok vytvorenia 2014

OPS/OSO: XII. kolo výzvy

Odborné stanovisko vypracoval: Mgr. Peter Borovský

Za obsah a pôvodnosť rukopisu zodpovedá autor. Text neprešiel jazykovou úpravou.

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe/osvedčená skúsenosť odbornej praxe bola vytvorená z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie.

Kľúčové slová

sluchovo postihnutý žiak, ľahký až stredný stupeň sluchovej straty, praktická aktivita, jazyková hra, maturitná skúška z cudzieho jazyka, rozvíjanie komunikácie, angličtina, Anglický jazyk, NÚCEM, reč, verbálny prejav

Anotácia

Táto OPS sa zaoberá problematikou rozvíjania komunikačných zručností na predmete Anglický jazyk u sluchovo postihnutých žiakov ISCED3. Pri komunikácii so sluchovo postihnutými sa stretávame s prekážkami vyplývajúcimi z obmedzeného sluchového vnímania žiakov, ktoré je potrebné stimulovať a snažiť sa viac zapájať reč, najmä u žiakov ľahšie sluchovo postihnutých. Na to sú vhodné jazykové aktivity špeciálne vybrané pre týchto žiakov, ktorých ukážky ponúkam vo svojej OPS.

Akreditované programy kontinuálneho vzdelávania

Komunikácia so žiakmi s poruchami sluchu	995/2012-KV
Rozvoj komunikačných zručností žiakov na hodinách anglického jazyka	1334/2013-KV
Rozvoj spôsobilosti konverzovať s deťmi a žiakmi s poruchami sluchu	1350/2014 - KV
Základy komunikácie s deťmi a žiakmi s poruchami sluchu	1355/2014 - KV

OBSAH

ÚVOD	5
1 OPIS OSVEDČENEJ PEDAGOGICKEJ SKÚSENOSTI.....	7
2 AKTIVITY ZAMERANÉ NA ROZVÍJANIE KOMUNIKÁCIE.....	9
2.1 Kategórie aktivít.....	9
2.2 Výber vhodných aktivít.....	9
2.3 Cieľ jazykových aktivít.....	11
3 PRÍKLADY PRAKTICKÝCH JAZYKOVÝCH AKTIVÍT SPOJENÝCH S PÍSANÍM.....	13
3.1 Dlhá veta.....	13
3.2 Pamätná tabuľa.....	13
3.3 Status na Facebooku.....	14
3.4 Už si niekedy...?.....	14
3.5 Záhadná udalosť.....	15
3.6 Dialógové bubliny.....	15
3.7 Obrázok na obálke.....	16
3.8 Od obrázkov k vetám.....	17
3.9 Dabing.....	18
3.10 Pravda, nepravda.....	18
3.11 Obrázkový diktát.....	19
4 PRÍKLADY PRAKTICKÝCH JAZYKOVÝCH AKTIVÍT SPOJENÝCH S POHYBOM – „MINGLE“ AKTIVITY.....	21
4.1 Chrbtom k tabuli.....	21
4.2 O krok nabok.....	21
4.3 Nájdi niekoho, kto.....	22
4.4 Meno, mesto, zviera, vec.....	22
4.5 Odpočítavanie – Countdown.....	23
5 PRÍKLADY PRAKTICKÝCH JAZYKOVÝCH AKTIVÍT SPOJENÝCH S POČÚVANÍM A S REČOU.....	25
5.1 Čas na film.....	25
5.2 Aký život!.....	26
5.3 Texty piesní.....	27
6 ZHRNUTIE.....	29
6.1 Aký zmysel má hra v živote človeka?.....	29
6.2 Odporúčania pre prax.....	29
ZÁVER	31
Zoznam bibliografických zdrojov.....	33
Zoznam príloh.....	35

ÚVOD

Kontext a rámec

Podnetom k spracovaniu OPS s názvom Sluchovo postihnutý žiak a praktická angličtina bol proces prípravy žiakov na ústnu formu internej časti maturitnej skúšky z Anglického jazyka. V rámci tejto prípravy som sa zamerala na zvládnutie určitých ťažkostí s verbálnou komunikáciou, spôsobených rôznymi sluchovými stratami žiakov školy, v ktorej pôsobím ako dlhoročná učiteľka angličtiny. U žiakov so sluchovým postihnutím existujú taktiež záujmové odchýlky, v dôsledku čoho vznikla požiadavka prispôbenia obsahu maturitných zadaní a maturitného učiva sluchovo postihnutým žiakom. Sluchovo postihnutí žiaci nemajú povinnú maturitu z Anglického jazyka; majú ho ako výberový maturitný predmet. Napriek tomu mnohí uprednostnia Anglický jazyk pred Občianskou náukou a maturujú písomnou formou. Žiaci s nižšími stratami sluchu sa snažím viesť k rečovému prejavu. Na vyučovacích hodinách je to často organizačne náročné, keďže triedy bývajú zmiešané (žiaci s ľahšími aj ťažšími stratami navštevujú jednu triedu). Komunikácia v takýchto triedach je rôznorodá; od písania, cez posunkovanie, k rečovej produkcii. Je dôležité nasmerovať každého žiaka tak, aby komunikoval čo najefektívnejšie, aby v plnej miere používal zvyšky sluchu a snažil sa aj po anglicky rozprávať. Žiaci sú ovplyvnení silnými osobnosťami v triede a podľa toho aj inklinujú k typu komunikácie. V Spojenej škole Pavla Sabadoša internátnej v Prešove, kde pôsobím, je doposiaľ zaužívaná tradícia posunkovania, keďže prevládajú žiaci so stredným až ťažším stupňom sluchového postihnutia.

Cieľom tejto práce je poskytnúť učiteľom angličtiny v školách pre sluchovo postihnutých žiakov súbor praktických aktivít zameraných na rozvíjanie verbálnej komunikácie, ktoré vyhovujú žiakom s ľahkým až stredným stupňom sluchových strát.

Špecifikácia cieľovej skupiny:

Cieľovou skupinou sú učitelia Anglického jazyka v stredných školách pre žiakov so sluchovým postihnutím, prípadne učitelia Anglického jazyka bežných stredných škôl s individuálne integrovanými žiakmi so sluchovým postihnutím :

- pre vyššie odborné vzdelávanie,
- pre úplné stredné odborné vzdelávanie,
- pre úplné stredné všeobecné vzdelávanie,
- pre stredné odborné vzdelávanie,
- špeciálni pedagógovia,
- vedúci predmetových komisií pre cudzie jazyky,
- asistenti učiteľa cudzieho jazyka v školách pre sluchovo postihnutých,
- rodičia sluchovo postihnutých detí konzultujúci s pedagógmi,
- odborná verejnosť venujúca sa problematike sluchového postihnutia.

1 OPIS OSVEDČENEJ PEDAGOGICKEJ SKÚSENOSTI

Táto práca, osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe (ďalej OPS, pozn. autorky) s názvom Sluchovo postihnutý žiak a praktická angličtina bola spracovaná na podnet sluchovo postihnutých žiakov s nižšími stratami sluchu, ktorí sú schopní na hodinách komunikovať verbálne. Sú to žiaci smerujúci k maturite z anglického jazyka, pri ktorých maturitnú skúšku prispôsobujeme. Sú to žiaci 4. a 5. ročníka Strednej odbornej školy pre sluchovo postihnutých, ktorá je organizačnou zložkou Spojenej školy Pavla Sabadoša v Prešove. Žiaci poskytli inšpiráciu a vlastné návrhy, ktoré podrobnejšie popisujem v nasledujúcich kapitolách tejto práce. Vyučovacie hodiny angličtiny priniesli situácie, v ktorých sa sluchovo postihnutí žiaci ťažšie vyjadrujú, niektorí uprednostňujú písanie (notebook, tablet), avšak niektorí naopak prekvapili svojimi rečovými schopnosťami či prejavovým záujmom o rôzne aktivity na vyučovaní.

Zadávanie pokynov na organizáciu maturitných skúšok je v kompetencii NÚCEM. Jednou z hlavných úloh NÚCEM je zabezpečovanie externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky zadávanej Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Potrebné informácie o spôsobe konania a obsahu ÚFIČ MS obsahuje príloha k vyhláške č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na strednej škole v znení vyhlášky č. 209/2011 Z. z., jej III. časť. Maturitné okruhy sú dané centrálné pre všetky školy, avšak každá škola si na základe týchto okruhov vypracúva vlastné maturitné zadania, preto je možné podľa zamerania školy do určitej miery prispôbiť žiakom znenie týchto zadaní. Školy pre žiakov so sluchovým postihnutím musia nielen prispôbovať obsah učiva, aby bolo žiakom primerané, ale aj rozlišovať, aký typ žiaka maturuje – či je to žiak s ťažkou stratou sluchu, ktorý komunikuje posunkami, alebo žiak nedoslýchavý, ktorý komunikuje rečou a má aktívne sluchové vnímanie. Bude sa líšiť teda aj forma skúšania – písomná alebo ústna, s grafickou alebo fonetickou podobou angličtiny.

Hlavnú časť mojej OPS tvoria návrhy jazykových aktivít, ktoré realizujem so sluchovo postihnutými žiakmi ISCED3 s nižšími stratami sluchu na hodinách angličtiny. Sú zamerané na prípravu žiakov na ústnu maturitnú skúšku a sú vybrané špecificky pre tento typ žiakov, teda rešpektujú ich preferovaný spôsob komunikácie. OPS je členená do 5 kapitol podľa typu aktivít, ktoré prezentujem. Každá kapitola má niekoľko podkapitol – popis jednotlivých aktivít doplnený o obrazové materiály. V závere práce sú prílohy.

2 AKTIVITY ZAMERANÉ NA ROZVÍJANIE KOMUNIKÁCIE

2.1 Kategórie aktivít

Aktivity zamerané na rozvíjanie komunikácie žiakov so sluchovým postihnutím môžeme zatriediť do troch skupín:

- aktivity spojené s písaním,
- aktivity spojené s pohybom po triede – „mingle“ aktivity,
- aktivity spojené s počúvaním a s rečou.

2.2 Výber vhodných aktivít

Aktivity pre žiakov so sluchovým postihnutím sa budú v určitých ohľadoch odlišovať od aktivít určených pre intaktných - počujúcich žiakov. Keďže žiaci v triedach pre sluchovo postihnutých majú rôzne typy a stupne postihnutia sluchu a nízky počet žiakov to dovoľuje, aktivity žiakom „personalizujeme“, vyberáme „na mieru“, prispôbujeme.

Jedným zo zásadných faktorov je, či sú žiaci len sluchovo postihnutí, alebo sú prítomné iné postihnutia – tento fakt spôsobuje vo vzdelávaní zásadné rozdiely.

Ďalším faktorom zohrávajúcim úlohu pri výbere aktivít je vek žiakov, pričom dôležitá je mentálna zrelosť. Školy pre žiakov so sluchovým postihnutím vzdelávajú žiakov o rok dlhšie, keďže ich vývin môže byť mierne oneskorený, či tempo práce pomalšie.

Taktiež je potrebné mať na zreteli pri výbere aktivít ich tematickú vhodnosť. Určité aktivity môžu byť citlivejším žiakom nepríjemné, môžu sa ich dotknúť, napr. ak sa tematicky týkajú ich súkromia, aj keď nám ide o jazykové vedomosti, nie o rôzne informácie zo života žiakov. Mnohí nedokážu „vymýšľať“, byť kreatívni, a používajú rôzne pravdivé informácie súkromného charakteru. Nie je vhodné vyberať témy, ako je napr. hudba, rôzne zvuky, dialógy s použitím irónie či paródie, niektoré citoslovcia, určitý druh humoru a pod., keďže sluchovo postihnutí takéto odtienky vo vyjadrovaní počujúcich ľudí nerozlišujú, alebo im nerozumejú. Tiež vieme, že niektorí žiaci viac inklinujú k samostatnej, tichej práci a neoblubujú hrové činnosti, ako je hranie roly v dialógoch či aktivity v iných organizačných formách. Ľahko až stredne sluchovo postihnutí komunikujú rečou a sluchom, kdežto tí s ťažšími sluchovými stratami, príp. deti nepočujúcich rodičov, primárne posunkami. Týchto žiakov sa učiteľ snaží motivovať, aby sa radi zapojili, ale nie je vhodné ich do aktivít nútiť. Učiteľ musí svojich žiakov poznať a citlivo pre nich vyberať aktivity, ktoré im angličtinu nebudú znechucovať, ale naopak, budú pre nich zábavné a užitočné.

Aktivity by mali byť primerané, v súlade s úrovňou zvládnutej angličtiny v konkrétnej triede.

Načasovanie môže byť rôzne, niekedy nečakané, ťažko plánovateľné. Závisí najmä od žiakov, ako dokážu pochopiť pravidlá hry, do akej miery bude hra pre nich zaujímavá a pod. Komunikácia sluchovo postihnutých ľudí prebieha v mierne pomalšom tempe, než u počujúcich plynule hovoriacich a teda aj jazyková aktivita môže trvať dlhšie. Ak je

pre žiakov hra ľahká a sú s ňou rýchlo hotoví, skúsime na mieste vymyslieť náročnejší variant.

Pri výbere organizačných foriem na vyučovacích hodinách je nutné, aby učiteľ ovládal zásady týchto foriem pre sluchovo postihnutých žiakov (sú odlišné od foriem pre počujúcich). Nie je vhodné sedenie v laviciach po dvojiciach, ale v polkruhu, pri čím lepšej viditeľnosti. Veľmi vhodné je povoliť žiakom pohyb po triede, ak robíme tzv. „mingle“ alebo „mix“ aktivitu - podobne, ako je to aj na jazykových hodinách v intaktných triedach. Žiaci pri rôznom zisťovaní informácií, pri vzájomnej komunikácii viacerými smermi môžu zmeniť miesto, avšak je dôležité, aby mal učiteľ so žiakmi dohodnutý pokyn, povolenie, kedy tak môžu učiniť. Je to kvôli tomu, že rozptýlenú skupinu sluchovo postihnutých ťažko koncentrujeme, ak chceme ešte niečo dodať, doplniť, ak sme na niečo zabudli a pod.. Jednotlivo ich upútame kývaním ruky, alebo spoločne zapínaním a zhasínaním svetla v miestnosti. Nie je vhodné hru prerušovať, pokiaľ to nie je potrebné. Sluchovo postihnutí žiaci sú menej flexibilní a prerušenie komunikácie a opätovné spúšťanie je pre nich zbytočne únavné a frustrujúce. Tiež musíme dbať o to, aby ak žiaci majú sledovať komunikáciu spolužiakov, sedeli v takej forme, aby týchto spolužiakov dobre videli.

Názov aktivity by mal byť napísaný na tabuli (ak nie je súčasťou aktivity uhádnuť jej názov), príp. aj základné pravidlá, nápovedy. Písomné nápovedy píšeme stručne, heslovite. Ak je počas aktivity potrebné písať rozsiahlejší alebo súvislá text, je vhodné poskytnúť žiakom kópie týchto textov s dopĺňaním chýbajúcich údajov – tzv. „gap-filling“.

Spočiatku, pri aktivitách, ktoré realizujeme po prvýkrát, je dobré vytvoriť atmosféru kooperácie, nie súťaže, a to hlavne vtedy, keď máme dominujúcich žiakov. Aj tichší a slabší žiaci potrebujú byť úspešní. V mnohých hrách víťaz neexistuje.

Často žiaci uprednostňujú opravu od spolužiaka než od učiteľa, alebo si chyby doopravujú sami, je to efektívnejšie. Radšej „učiť“, než „testovať“, nie je potrebné ani žiadať žiakov opravovať počas aktivít zameraných na speaking. Nechajme žiakom priestor na experimentovanie s jazykom.

Keďže sluchovo postihnutí žiaci majú ťažkosti s abstrakciou, používam často pred aktivitami asociogramy, tzv. mindmapping. Žiaci sa potrebujú presvedčiť, že správne používanie gramatiky je dôležitá súčasť jazykovej komunikácie a môže byť zábavné.

Sluchovo postihnutí žiaci potrebujú viac času na väčšinu vzdelávacích aktivít, takže je vhodné využívať čas domácej prípravy na vyučovanie alebo ak máme možnosť vyučovať na dvojhodinovke. Žiaci si vopred pripravujú časť aktivity a samotnú skupinovú prácu robíme na vyučovaní.

Pre odbúranie stresu zo skúšania, najmä na maturitných skúškach, praktizujeme so žiakmi aktivitu viackrát, „simulujeme“ skúšku v akoby reálnych podmienkach, s reálnou organizáciou triedy, aby boli žiaci psychicky dobre pripravení na to, čo ich čaká.

2.3 Cieľ jazykových aktivít

Cieľom jazykových aktivít na rozvíjanie komunikácie je rozvíjať jazykovú presnosť a budovať sebadôveru pri používaní jazyka, trénovať zručnosť rozprávať – rozširovať slovnú zásobu, používať jazykové funkcie ako je napr. súhlas a nesúhlas, dať návrh, radu a pod.

Rozvíjania schopnosti praktickej komunikácie v angličtine sa týkajú všetky zložky predmetu, ale najmä zložky Language in Use a Speaking.

Language in Use rozvíja vedomosti z gramatiky a slovnú zásobu. Písomná maturitná skúška obsahuje:

- úlohy s viacnásobnou voľbou odpovede,
- tvorenie slov,
- doplňovanie slov na základe kontextu – „cloze text“,
- hľadanie chýb atď.

Speaking rozvíja schopnosť hovoriť. Schopnosť hovoriť plynule a správne sa preveruje na ÚFIČ MS na základe riešenia problémových úloh, porovnávaní obrázkov a hrania rolí – „roleplay“. Pri hodnotení zručnosti komunikovať ústne by mal byť žiak hodnotený podľa týchto kritérií:

- plynulosť a presnosť vo vyjadrovaní,
- adekvátny výber slovnej zásoby a gramatických štruktúr,
- zrozumiteľná výslovnosť,
- splnenie požadovanej úlohy.

3 PRÍKLADY PRAKTICKÝCH JAZYKOVÝCH AKTIVÍT SPOJENÝCH S PÍSANÍM

Pre lepšiu prehľadnosť špecifik nasledujúcich aktivít som použila znamienko /. Príklady teda obsahujú alternatívy: aktivita s intaktnými žiakmi/aktivita so žiakmi so sluchovým postihnutím. Za každú aktivitu som zaradila modifikácie, ktoré používam podľa úrovne vedomostí žiakov a pre opakovanie aktivity s určitým časovým odstupom.

3.1 Dlhá veta

Poviem/napíšem na tabuľu vetu, ktorá končí slovom zo skupiny slov, ktoré chcem precvičovať, napr.: *My shirt is red*. Vyberiem žiaka tak, aby pokračoval tak, že vetu na konci predĺži, napr.: *My shirt is red and blue*. Tento žiak potom vyberie ďalšieho žiaka, ktorý povie/napíše novú vetu a na koniec pridá nové slovo. Pokračujem v aktivite, až kým sa neprecvičia všetky slová zo skupiny, ktorú precvičujem, alebo kým niekto nejaké slovo z reťazca nezabudne.

Modifikácia: Vo vyšších ročníkoch aktivitu modifikujeme tak, že tvoríme vety, ktoré spolu významovo súvisia - píšeme príbeh, opis, príp. píšeme vetu, v ktorej bude počet písmen vo všetkých slovách rovnaký, alebo po jednom pribúdajúci, môžeme použiť opytovaciu vetu, ktorá má iný slovosled a pod.

Ako zábavný príklad ukážem žiakom vetu v angličtine, ktorá má v každom slove o jedno písmeno viac. Počet písmen najdlhšieho slova a teda aj počet všetkých slov vety je dvadsať:

„I do not know where family doctors acquired illegibly perplexing handwriting; nevertheless, extraordinary pharmaceutical intellectuality counterbalancing indecipherability transcendentalizes intercommunication's incomprehensibles“.

Žiaci sa zaujímajú o význam takejto vety – môžu sa pokúsiť o voľný preklad pomocou prekladových slovníkov, príp. tí šikovnejší môžu použiť výkladový slovník (to však vyžaduje oveľa viac času).

Výsledky: V tejto hre žiaci „bojovali“ so správnym slovosledom anglickej vety. Pri kratších vetách nemali ťažkosti, ale pri predlžovaní vety pridávaním slov na jej koniec nemusí byť slovosled novovzniknutej vety vždy správny. Šikovnejší žiaci pochopili, že preto, aby sa dopracovali k dlhej vete, musia od začiatku vyberať tie slovné druhy, ktoré to dovoľia, napr. začínať vetu viacerými adjektívami, použiť na správnom mieste číslovku atď. Po opakovaní tejto aktivity 2 – 3krát sa výkon žiakov zlepšil, vety tvorili dlhšie a správne.

3.2 Pamätná tabuľa

Brainstormujem so žiakmi skupinu známych anglických slov alebo výrazov, žiaci mi diktujú/daktylujú slová, ktoré píšem na náhodné miesta na tabuľu. Priebežne kontrolujem, či žiaci rozumejú významu slov. Keď mám všetky slová (počet závisí od úrovni triedy), dám žiakom dve minúty na zapamätanie týchto slov. Žiaci potom zatvoria

oči, kým ja zmažem z tabule niektoré slovo. Žiaci majú uhádnuť, ktoré slovo tam bolo napísané. Pokračujeme, kým nie sú zmazané všetky slová.

Modifikácia: väčší počet slov alebo viacslovné výrazy; pridáme slová preložené do slovenčiny.

Výsledky: Žiaci so sluchovým postihnutím s touto aktivitou nemajú ťažkosti, keďže majú vycibrenú vizuálnu pamäť. Avšak ukázala sa ako veľmi vhodná pri osvojovaní novej slovnej zásoby, príp. pri slovách, ktoré sú pre žiakov ťažké na zapamätanie – pri viacnásobnom videní slov na tabuli si ich žiaci ľahšie zapamätávali, alebo si ich asociovali so slovenským prekladom (keď som zvolila tento variant hry).

3.3 Status na Facebooku

Na začiatku hodiny dám každému žiakovi papier a poviem im, aby si predstavili, že je to ich stránka na Facebooku. Opýtam sa žiakov, ako sa cítia a vyzvem ich, aby si na stránku napísali „status“. Nechám žiakov, nech si navzájom vymenia papiere, okomentujú status spolužiaka, prípadne dokreslia „like“. Vrátiť si svoje papiere a čítajú komentý.

Modifikácia 1: Aktivitu so žiakmi zopakujem aj na tej istej hodine, statusy budú vždy iné.

Modifikácia 2: Žiaci so sluchovým postihnutím môžu po napísaní svoj status aj dramatizovať, zahráť.

Výsledky: Táto aktivita sa osvedčila ako veľmi dobrá motivácia v úvode hodín, kedy žiaci nie sú „naladení“ na cudzí jazyk. Nepotrebovala na realizáciu ani prísne pravidlá, ani veľa času, stačilo niekoľko minút. Žiaci ju považovali za zábavnú a prekvapivú. Obohacovali si navzájom slovnú zásobu o rôzne moderné spôsoby vyjadrenia, grafické znaky, skratky, súčasné hovorové výrazy, čo bolo pre nich pútavé, hravé, nepovažovali to za učenie sa.

3.4 Už si niekedy...?

Táto aktivita sa realizuje vo dvojiciach. Žiaci tvoria dialógy typu otázka – odpoveď. Otázky s krátkou odpoveďou áno, nie majú rovnakú gramatickú štruktúru. Otázok s rovnakou gramatickou štruktúrou je množstvo, čím drilujeme gramatický jav, napr. present perfect simple:

Have you ever

- *lost your mobile phone?*
- *ridden a motorbike?*
- *drunk champagne?*
- *slept in a tent?*
- *bought a pair of designer jeans?*
- *won a competition?*
- *written a love letter?*
- *been given a present you didn't like?*
- *read a book in English?*
- *made a cake?*
- *gone to a fancy dress party?*

Yes, I have./No, I haven't.

Žiaci v ďalšej fáze tvoria vlastné otázky tohto typu. Vymenia si vzájomne úlohy.

Modifikácia 1: Žiaci k odpovediam pridávajú doplňujúce informácie, príp. vysvetlenie dôvodu: *Because... The reason is that...*

Modifikácia 2: Žiak informuje triedu o spolužiakovej odpovedi (previčujeme 3. osobu sg sloviess v čase present perfect): *John 's never been given a present he didn't like because he likes all the presents.*

Výsledky: S touto aktivitou nemali žiaci ťažkosti pri jej nácviku, gramatické javy dokážu pochopiť aj osvojiť si. Avšak pri samostatnom tvorení viet, mimo gramatický kontext, tvorili vety často nesprávne. Tento jav nie je ojedinelý, najmä pri osvojovaní si komplikovanejšej gramatiky. Aktivitu budem opakovať viackrát, s väčším časovým odstupom, v kontexte iných gramatických javov.

3.5 Záhadná udalosť

Nájdem v tlači alebo na internete nevysvetliteľný príbeh. Prečítame/preposunkujeme so žiakmi príbeh. Ak je v slovenčine, preložíme ho do angličtiny. Nabádame žiakov, aby sa skúsili zamyslieť nad tou záhadou. Žiaci skúsia napísať niekoľko viet, ktorými sa pokúsia vysvetliť záhadu. Po dopísaní čítajú svoje vysvetlenia nahlas/s podporou posunkov/vymenia si papiere a čítajú potichu navzájom. Ak ich téma zaujme, nechám im priestor aj na debatu.

Napr.: 13.06.2014 12:00

BRATISLAVA – Záhadná udalosť sa stala iba pred pár dňami na našom nebi. Nečakane a bez ohlásenia zmizlo 13 lietadiel z radarov na dobu zhruba 25 minút. Z veží riadiacich letovú prevádzku ohlásili 5. a 10. júna zmiznutie viaceré krajiny. Zaznamenali to Rakúšania, Nemci a podobné hlásenie podali aj Česi. Nie je vylúčené, že niektoré lietadlo sa nachádzalo aj nad slovenským územím. O čo išlo?

Celý prípad zachytili najmä v Rakúsku, kde Marcus Pohanka z letovej bezpečnosti povedal, že radary zachytili výpadky niekoľkých lietadiel na dobu 25 minút. Podľa niektorých zahraničných webov mohli byť nejaké lietadlá aj na slovenskom území.

SON REPEATS CREEPY WARNING - I got this. Our son at the age of three would wake up screaming in the middle of the night almost every night because "he didn't want to go in the wall." He's almost 5 now and the last thing he says to my wife and I before bed is "don't go in the wall." He doesn't wake up crying about it anymore though. Creepy.

Výsledky: Pre väčšinu žiakov bola téma záhadnej udalosti zaujímavá, napínava, vysoko motivujúca. Keďže články obsahovali pútavý príbeh, osvedčil sa tréning dopĺňania významu neznámych slov – žiaci dokázali podľa kontextu preložiť neznáme slovo. Mnohí mali vlastné záhadné zážitky alebo sny (napr. pohyb dverí, duch a pod.), vyjadrovanie ktorých im pomohlo pri tvorbe súvislého rozprávania/písania s použitím opisov predmetov alebo postáv. Prejavili snahu vyjadriť sa popisne, keďže v slovnej zásobe potrebné slová často chýbajú. Žiaci pochopili, že človek na to, aby sa mohol správne vyjadriť, nepotrebuje mať presnú, perfektne zvládnutú slovnú zásobu. Ochetne spolupracovali, snažili sa napovedať spolužiakovi správny výraz – aktivizovaná bola celá skupina.

3.6 Dialógové bubliny

Na interaktívnej tabuli mám obrázok s diskutujúcimi postavami, nad ktorými sú prázdne dialógové bubliny. Žiaci skúšajú vytvoriť dialóg týmto postavám, vpisujú prehovory.

Môžu aj vymazávať a meniť tieto prehovory, príp. pokračovať v dialógu viacerými bublinami.

Modifikácia 1: väčší počet postáv, viac bublín pre každú postavu atď./jeden žiak = jedna postava.

Modifikácia 2: dramatizácia scény s posunkovaním/každému žiakovi dám papierovú kópiu obrázka s bublinami a žiak samostatne vyplňa bubliny vpisovaním textov.

Modifikácia 3: slabším žiakom poskytnem už vopred „vypísané“ bubliny, žiaci rozhodujú, ku ktorej postave ktorý prehovor patrí.

Výsledky: V tejto aktivite mali žiaci veľmi dobré výsledky, pracovali tvorivo, hravo, nápadite. Je to vhodná motivačná aktivita na „rozviazanie jazyka“. V textoch sa vyskytovali gramatické chyby.

Obrázok 1 Dialógové bubliny 1

Obrázok 2 Dialógové bubliny 2

Prameň:

https://www.google.sk/search?q=dial%C3%B3gov%C3%A9+bubl%C3%BDny&biw=1366&bih=667&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=S5I5VKfWE8HTygOzzoGICw&sqi=2&ved=0CAYQ_AUoAQ#tbm=isch&q=debata+dialogove+bubl%C3%BDny

3.7 Obrázok na obálke

Rozdelím žiakov na dve skupiny. Nalepím obrázok na zadnú stranu obálky. Do obálky dám slová súvisiace s obrázkom na papierikoch. Žiaci hádajú, ktoré slová sú v obálke.

Modifikácia 1: Žiaci sa snažia vyprodukovať čo najviac slov sami. Potom v skupinkách napíšu tieto slová na papieriky a dajú ich do obálky. Po týždni alebo dvoch sa vrátim k obálke a opakujem aktivitu.

Modifikácia 2: Skupinky žiakov produkujú slová týkajúce sa obrázka podľa zadaného kritéria, napr. 1. skupina podstatné mená, 2. skupina slovesá a pod.

Táto aktivita sa osvedčila na obohacovanie slovnej zásoby. Obálky môžeme vytvoriť rôzne, podľa jednotlivých tematických okruhov učiva a môžeme sa k nim vracat' s časovým odstupom, cibríme pamäť.

Modifikácia 3: Obrázok použijem nejasný, príp. obrázok typu optický klam.

Výsledky: Táto aktivita žiakom výrazne pomohla pri zapamätávaní a najmä pri vybavovaní si slovnej zásoby. Pri viacnásobnom opakovaní s časovým odstupom boli výsledky práce nad očakávania.

Obrázok 3 Detská izba

Prameň:
http://st.depositphotos.com/1302980/1584/v/450/depositphotos_15842325-Some-Kid-Bedroom.jpg

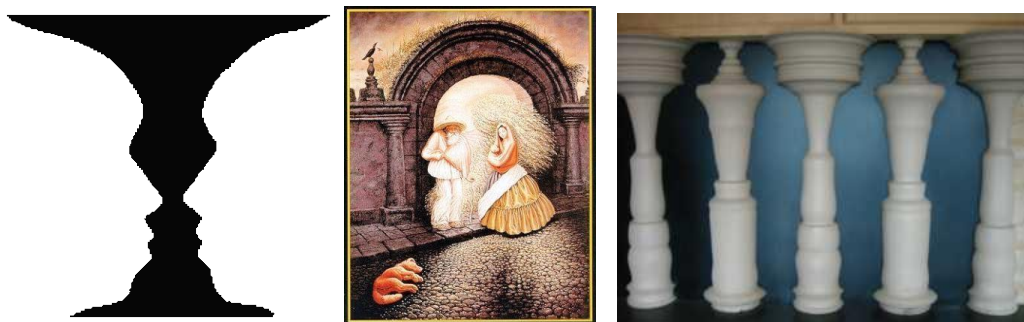
3.8 Od obrázkov k vetám

Na interaktívnej tabuli poskytnem žiakom obrázok. Úlohou žiakov bude klásť otázky k obrázku.

Modifikácia: Žiakom neodkryjem obrázok v kompletnej podobe. Použijem Oxford iTools: zoom, reflektor, roleta na väčší obrázok s viacerými podnetmi. Žiaci špekulujú nad časťami obrázka, hádajú, čo je na celom obrázku, čo je zakryté, čo je odkrytá časť atď.

Žiaci so sluchovým postihnutím majú tendenciu pri živých debatách používať posunkovanie a zabúdajú komunikovať v angličtine. Nabádam ich, aby svoje nápady napísali v angličtine na papier alebo vydaktylovali v angličtine.

Výsledky: Aktivita zameraná na kladenie otázok zo strany žiakov bola pre nich náročná. Žiaci sú zvyknutí a preferujú dávať odpovede na otázky; tvorenie otázok im nie je blízke. Žiaci nedokázali správne tvoriť otázky. Táto aktivita svojimi slabými výsledkami ukázala, že bude potrebné sa tejto gramatike venovať viac.

Obrázok 4 Váza či profily? Obrázok 5 Koľko postáv? Obrázok 6 Stĺpy či postavy?

Prameň:
<https://www.google.sk/search?q=optick%C3%BD+klam&espv=2&biw=1366&bih=667&tbn=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=OJY5VMn5F-Ll7gaE5YD4CA&ved=0CB4QsAQ>

3.9 Dabing

Na interaktívnej tabuli pustím žiakom video s rovnakým alebo približným počtom postáv, ako žiakov v triede. Situácia je jednoduchá, napr. postavy sedia za stolom, večerajú, rozprávajú sa. Pre sluchovo postihnutých žiakov by bolo ideálne nájsť nahrávku, kde postavy používajú výraznú mimiku, gestikuláciu. Nahrávka je pustená bez zvuku a bez titulkov. Po pozretí celého videa (čas záleží od úrovne triedy; 1 – 3 minúty) žiakom rozdelím do jednotlivých postáv. Môžu sa rozdeliť sami. Je dobré, keď je aktivita zábavná, teda skúšam žiakom priradiť postavu, ktorá mu nie je podobná, napr. je opačného pohlavia, staršia, fyzicky odlišná a pod. Samozrejme je potrebné prihliadať na citlivosť žiakov, nesmú sa cítiť degradovaní, zosmiešnení a pod. Žiaci tvoria a píšú prehovory svojej postavy podľa toho, kedy ktorá postava rozpráva. Táto aktivita je pomerne náročná pre sluchovo postihnutých žiakov tým, že musia nielen vymyslieť prehovor vlastnej postavy, ale ten prehovor musí byť reakciou na prehovory postáv predtým. Je potrebné, aby sluchovo postihnutí žiaci mohli nahliadnuť do prehovorov, ktoré vyprodukovali predtým spolužiaci, keďže sluchom to odsledovať väčšinou nedokážu. Keď sú všetky prehovory napísané, pustíme videonahrávku znova a žiaci „dabujú“. Na záver pustíme žiakom originálnu nahrávku nahlas/s titulkami. Necháme žiakov diskutovať o tom, ako ďaleko boli „od pravdy“, ako sa ich postava cítila a prečo, aké mala povahové vlastnosti atď.

Modifikácia 1: Vymením žiakom postavy. Pridám sa k žiakom ako jedna z postáv.

Modifikácia 2: Sluchovo postihnutí žiaci môžu celú scénu pretlmočiť do posunkovej reči.

Výsledky: V tejto aktivite mali žiaci veľmi dobré výsledky, zaujala ich a zabavila. Pracovali tvorivo, hravo, nápadite. Je to vhodná motivačná aktivita na „rozviazanie jazyka“. V textoch sa vyskytovali gramatické chyby.

Príklady videí:

http://st.depositphotos.com/1820588/4882/v/450/depositphotos_48825643-Friends-eating-at-asian-restaurant.mp4

<http://cz.depositphotos.com/39238369/stock-video-trans-siberian-train-station.html?sst=0&sqc=43&sqm=2028&sq=3v0lq1>

http://st.depositphotos.com/1820588/2181/v/380/depositphotos_21819673-Group-of-three-elderly-male-friends-talking-and-laughing.jpg

3.10 Pravda, nepravda

Na interaktívnej tabuli mám statický obrázok s množstvom detailov. Žiaci sa snažia si ho zapamätať. Po dohodnutej chvíli obrázok vypnem. Nechám žiakov samostatne vyprodukovať niekoľko viet o obrázku – verbálne/písaním na papier. Žiaci voľne diskutujú, dohadujú sa, píšú vety. Nakoniec im opäť odhalím obrázok na tabuli.

Modifikácia: Žiaci po zakrytí obrázka nepíšu vety samostatne, ale poskytnem im na tabuli napísané vety k obrázku. Niektoré vety sú nepravdivé. Žiaci sa ku každej vete rozhodnú, či je veta pravdivá (true) alebo nepravdivá (false). Nakoniec odhalím obrázok a kontrolujeme správnosť rozhodnutí. Aktivitu robím spoločne ako skupina alebo žiaci píšú každý za seba.

Výsledky: Aktivita trénuje okrem jazykových zručností aj postreh a zmysel pre detail. Osvedčila sa na vzbudenie pozornosti žiakov a na precvičenie tvorenia kladných a záporných viet, s čím žiaci nemali výraznejšie ťažkosti.

Obrázok 7 Plán domu

Obrázok 8 Domy pri jazere

Prameň:

<http://cz.depositphotos.com/vector-images/house-plan.html?35fa01>

3.11 Obrázkový diktát

Táto aktivita je mimoriadne vhodná pre žiakov so sluchovým postihnutím, keďže tradičné diktáty žiaci nepíšu z dôvodu limitovaného sluchového vnímania. Obrázkový diktát je prekresľovanie diktovaných viet do obrázkov. Postupujem podľa úrovne triedy, žiaci buď pracujú na papieri alebo v zošite individuálne alebo na tabuľu spoločne, vystriedajú sa po jednotlivých vetách.

Modifikácia: Žiaci diktujú mne, ja kreslím na tabuľu. Píšem presne tak, ako mi diktujú, aj s chybami. Chyby opravujem na ich podnety. Nakoniec im poskytnem správny prepis diktátu aj s obrázkom, ale chyby nevytýkam, neporovnávam žiakov, neklasifikujem (cudzojazyčné diktáty u sluchovo postihnutých používam len ako nácvičné).

Napr.: *There is a young man on the picture. The man is slim. He is looking at me. He is wearing a blue hat, a green shirt and a blue suit. He is touching the hat with his right hand. He is smiling a little. His cheeks are red. His eyes are blue and his hair short, brown. He is wearing a belt. He is hiding three pink flowers behind his back.*

Obrázok 9 Mladý muž v klobúku s kyticou

Prameň:

http://st.depositphotos.com/1000906/1868/v/170/depositphotos_18687723-Young-man-in-hat-with-a-bouquet-of-flowers.jpg

Výsledky: Táto aktivita sa mimoriadne osvedčila u žiakov so sluchovým postihnutím. Je im bližšia, dostupnejšia a boli v nej úspešnejší než v klasických diktátoch, kedy je chýb oveľa viac. Zábavnou formou stimulovala zvyšky sluchového vnímania, aktivizovala žiakov k pozornému odzeraniu a počúvaniu.

4 PRÍKLADY PRAKTICKÝCH JAZYKOVÝCH AKTIVÍT SPOJENÝCH S POHYBOM – „MINGLE“ AKTIVITY

Ak sú v triede aj žiaci, ktorí sú viac introvertní a neradi sa zapájajú do aktivít spojených s pohybom po triede a náhodná komunikácia je pre nich príliš stresujúca, je vhodná inscenačná metóda „fishbowl“ (akvárium). Táto metóda je založená na rozdelení triedy na dve skupiny, z ktorej jedna skupina je pracovná, vykonávajúca aktivitu a druhá je skupina pozorovateľov, ktorí si všímajú prácu aktívnej skupiny a píšú si k ich práci poznámky, ku ktorým sa vrátíme po skončení aktivity. Pozor, pozorujúca skupina nesmie byť pasívna, učiteľ aj jej členom zadá úlohu/úlohy, ktoré plnia tichou prácou spojenou so sledovaním aktívnej skupiny.

Fishbowl metódu môžeme použiť pri väčšine nasledujúcich aktivít.

4.1 Chrbtom k tabuli

Rozdelím žiakov na dve skupiny. Jeden žiak z každého tímu sa postaví chrbtom k tabuli, tvárou k svojej skupine. Títo žiaci sú hráči. Napíšem na tabuľu slovo, potom dám signál. Každý z tímov musí mimikou znázorniť alebo nakresliť na papier rýchlu ilustráciu. Prvý hráč, ktorý uhádne dané slovo, získava bod pre svoj tím. Pokračujem s ostatnými hráčmi z každého tímu a ďalšími slovami. Vyhrá tím s vyšším počtom bodom.

Modifikácia: väčší počet slov alebo viacslovné výrazy.

Výsledky: Žiaci v snahe čím rýchlejšie uhádnuť požadované slovo zabúdali na angličtinu, sklzáli k vyjadrovaniu v slovenčine alebo v posunkoch, preto som ich nabádala k vyjadrovaniu v angličtine (žiaci sú si vedomí, že „slovenské slová na ANJ nerozumieme“). Aktivita sa ukázala vhodná na tréning opisného vyjadrovania, žiaci používali opisnú formu, ak si nevedeli spomenúť na požadované slovo.

4.2 O krok nabok

Táto aktivita je vhodná pre väčšie skupiny žiakov, alebo pri tvorení nových tried, kedy sa žiaci vzájomne spoznávajú.

Žiaci sa postaví do dvoch radov, tvárou oproti sebe. Tvorí dvojice stojace oproti sebe. Jeden partner kladie otázku, partner oproti na ňu odpovedá. Hneď po zodpovedaní otázky/na signál sa celý jeden z radov posunie o jedno miesto doľava. Opäť tá istá otázka, partner odpovedá. Takto pokračujem, kým sa všetci nevystriedajú, dvojicu by mali utvoriť každý s každým. Potom sa úlohy vymenia – rad, ktorý odpovedal, sa bude pýtať a naopak. Zameníme otázku.

Modifikácia: Žiaci sa vo dvojiciach pýtajú na to, čo ich zaujíma, kladú vlastné otázky, komunikujú voľne v určitom časovom limite. Namiesto zvukového signálu na výmenu dvojíc používam pre žiakov so sluchovým postihnutím svetelný signál – zasvietenie a zhasnutie svetla.

Výsledky: Aktivita sa osvedčila ako veľmi vhodná na fixáciu zdvorilostných fráz (predstavovanie sa, zdvorilostná otázka „How are you“, poďakovanie atď.). Žiaci tieto frázy a otázky, odpovede opakovali viackrát, s rýchlym striedaním komunikačných partnerov, vzájomne si opravovali chyby pri rozhovoroch, utvrdili si tieto frázy. Zväčša

nemali ťažkosti pri aktivite a tí, ktorí sa dopustili chýb, si ich ešte počas tej istej aktivity odstránili.

4.3 Nájdí niekoho, kto...

Touto aktivitou fixujeme tvorenie blízkej budúcnosti – going to v otázkach. Zadám žiakom úlohu napísať na papier, čo plánujú robiť nasledujúci víkend. Nabádam žiakov, aby boli kreatívni a vymysleli nezvyčajné plány, ktoré môžu byť aj nepravdivé, ale ktoré by radi uskutočnili. Takto je aktivita zábavnejšia, s bohatšou slovnou zásobou. Pozbieram všetky papiere do škatule alebo do klobúka, zamiešam. Žiaci si po jednom vyžrebujú papier, ktorý napísal iný spolužiak. Takto rozdám všetky papiere. Žiaci potom chodia po triede, pomedzi ostatných spolužiakov a snažia sa nájsť majiteľa papiera - autora návrhu, ktorý si vyžrebovali. Pýtať sa musia v angličtine:

- *Are you going to go skydiving at the weekend?* *Yes, I am. No, I'm not.*
- *Are you going to go heli-skiing on Saturday?*
- *Are you going to base-jump next weekend?*
- *Are you going to dive in Red Sea on Sunday?*
- *Are you going to fly to The Moon at the weekend?*
- *Are you going to build a school in Africa next weekend?*
- *Are you going to grow new rainforest in South America at the weekend?*
- *Are you going to swim with sharks next weekend?*
- *Are you going to do your Maths homework next weekend?*

Modifikácia: Žiaci napíšu na papier do klobúka viac aktivít, nielen jednu. Môžu skúšať tvoriť doplnujúce otázky pri hľadaní autora nápadu na víkend.

Pozn.: Táto aktivita je vhodná len pre žiakov s ľahším stupňom sluchového postihnutia, ktorí dokážu komunikovať rečou.

Výsledky: Aktivita sa osvedčila ako veľmi vhodná na fixáciu otázok presného gramatického typu, s pevnou štruktúrou „are you going to..?“ a krátkych kladných a záporných odpovedí. Žiaci otázky opakovali s obmenami, podľa významu otázky. Bolo potrebné upriamiť ich pozornosť na tú časť vety, ktorá sa opakuje, keďže hlavne boli sústredení na časť, ktorá sa obmieňala. Zväčša nemali ťažkosti a výborne si nacvičili krátke odpovede.

4.4 Meno, mesto, zviera, vec

Túto obľúbenú hru môžeme použiť ako výbornú jazykovú aktivitu aj na Anglickom jazyku. Pravidlá sú tie isté, ako v slovenčine, avšak nabádame žiakov, aby v duchu odriekali abecedu po anglicky a aj pri zastavení „stop“ povedali nahlas písmeno spôsobom spellingu, teda po anglicky. Ako rozhodca komentujem a hodnotím hru žiakov v angličtine. Ak mám v triede žiaka s výbornou hovorenou angličtinou, poverím ho úlohou rozhodcu a aj on sa snaží komentovať hru v angličtine, píše body na tabuľu a pod.

Modifikácia 1: Žiaci sa snažia písať mestá a štáty anglicky hovoriacich krajín, zvieratá žijúce v anglicky hovoriacich krajinách a pod.

Modifikácia 2: Mená, mestá, zvieratá a veci môžeme alternovať kategóriami, ako je napr. Oblečenie, Zamestnanie atď.

Výsledky: Táto aktivita vyžaduje, ale aj výrazne obohatí slovnú zásobu žiakov. Po celý čas boli aktivizovaní, používali pre kontrolu encyklopédie a zemepisné atlasy, príp. aj prekladové slovníky, najmä keď sme s aktivitou začínali. Žiaci si pri hre zdokonalili aj rýchle vyhľadávanie kľúčových slov.

4.5 Odpočítavanie - Countdown

Napíšem na tabuľu nezmyselné slovo poskladané z náhodných písmen, napr. ebianluvabel. Žiaci v stanovenom časovom limite hľadajú čo najviac anglických slov (blue, bell, label, all, ball, ban, line...). Pre kontrolu žiaci môžu použiť aj spell-check na počítači. Počet bodov sa získava podľa počtu písmen v správne napísanom slove. Čím dlhšie slovo, tým viac bodov – za slová zložené z 5 písmen pridávam bonusový bod, slová zo 6 písmen – dva bonusové body. Bodovať môžeme aj za čím väčší počet slabík v slovách, vtedy budú mať žiaci vyrovnanjšie výsledky, menej rozdielne počty bodov (využívam v triedach veľmi súťaživých žiakov, ktorí sú ľahko frustrovaní neúspechom). Vyhráva žiak s najväčším počtom bodov.

Modifikácia: Znáročníme hru určitým kritériom, žiaci napr.:

- hľadajú len podstatné mená alebo len slovesá,
- hľadajú slová začínajúce na dané písmeno alebo danú slabiku,
- vyhlásujú slovo,
- definujú, vysvetlia význam slova,
- určia jeho slovný druh,
- hovoria synonymá k určenému slovu,
- hovoria významovo podobné slová z tej istej kategórie (types of cat: tiger, kitten, cheetah, lion...)

Výsledky: Táto aktivita sa osvedčila v jazykovo zdatnejších triedach. Žiaci mali často ťažkosti pri hľadaní slov, najmä tí s vyšším stupňom sluchovej straty (všeobecne platí, že vyššie straty sluchu spôsobujú menšiu slovnú zásobu). Hru som preto opakovala s obmenami na zjednodušenie - s frekvencovanejšími písmenami, žiaci hľadali kratšie slová a hru som im ponúkla po predchádzajúcej príprave (používala som „čerstvú“ slovnú zásobu osvojenú na predošlých hodinách).

5 PRÍKLADY PRAKTICKÝCH JAZYKOVÝCH AKTIVÍT SPOJENÝCH S POČÚVANÍM A S REČOU

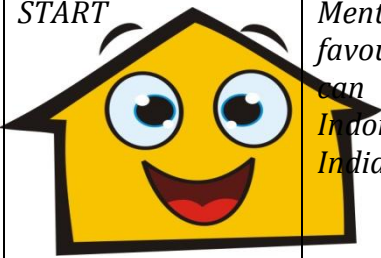

Žiaci zväčša radi hrajú hry v triede a vždy si pýtajú ďalšie, ale čo v skutočnosti potrebujeme, je zlepšiť ich rozprávanie v angličtine, je u pre nich potrebné hovoriť anglicky v reálnych životných situáciách. Ale to, čo ich baví najviac, je hranie hier. Takže, môžeme zabiť príslovečné dve muchy jednou ranou - zahrať si nejaké hry zamerané na rozvíjanie reči.

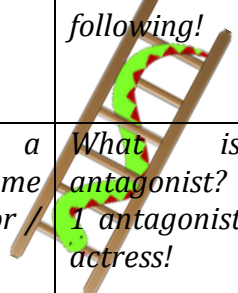

5.1 Čas na film

Sluchovo postihnutí žiaci sa vo svojom záujme o nové filmy v ničom nelíšia od svojich intaktných rovesníkov. Tento pracovný list s niekoľkými obrázkami je navrhnutý s cieľom stimulovať myseľ žiakov k dlhodobejšej aktivite prostredníctvom hry. K tejto aktivite potrebujeme hraciu kocku.

Výsledky: Keď som robila túto aktivitu po prvýkrát, žiakov príliš nezaujalo, mnohí sa nezaujímajú o film a nemali pre hru potrebné informácie. Zadala som im preto vopred si doma pripraviť niektoré potrebné informácie k obľúbeným filmom, hrdinom, žánrom a pod. (časť z nich), aktivita ich následne zaujala viac, dozvedeli sa zaujímavosti k téme a ľahšie sa im zvládala aj potrebná anglická gramatika.

IT'S A MOVIE TIME!

<p>START</p> 	<p>Mention your five favourite movies! (It can be from Indonesia, USA, India, etc)</p>	<p>Mention 3 kinds / types of movie!</p>	<p>Do you like Indomovie? If so, why? If not, why?</p>
<p>Who is your favourite actor and actress? Why do you like him / her?</p> 	<p>When you are watching a Box Office movie, what subtitle do you prefer? Give me the reason!</p>	<p>Do you like watching horror movies? Mention 3 horror movies that you know!</p>	<p>Tell me the most impressive movie that you have ever watched in your life! And tell me why do you like that movie?</p>

<i>With whom do you usually watch movies?</i>	<i>Where and when do you usually watch movies?</i>	<i>What kind of movie do you like to watch? Why?</i>	<i>Tell me the title of the movie that you watch for the last! Describe the story following!</i>
<i>How often do you watch movie in a month?</i>	<i>Mention 2 advantages of watching movie!</i>	<i>What is a protagonist? Give me 1 protagonist actor / actress!</i>	<i>What is an antagonist? Give me 1 antagonist actor / actress!</i>
<i>Mention 2 hero movies that you know! Do you like them? Why?</i> 	<i>Mention 2 sad movies that you know! Do you like them? Why?</i>	<i>Do you like watching Indonesia horror movies? Is it interesting? If so, why? If not, why?</i>	<i>Do you like watching action movies? Mention 2 action movies! Who is the actor?</i>
<i>What will happen if there is no movie in this world?</i>	<i>If you have an opportunity to meet your favourite actor or actress, what will you plan to do with him / her?</i>	<i>Do you want to be an actor or actress one day? Tell me why if you want or don't want.</i>	<i>What can you suggest to our producer to improve our movies quality?</i>

Pracovní list 1 Čas na film

Prameň:

<http://busyteacher.org/20561-its-movie-time.html>

5.2 Aký život!

K tejto aktivite potrebujeme kartičky, na ktorých sú napísané rôzne nezvyčajné životné situácie, ktoré sa stali v minulosti (na každej karte je jedna veta s obrázkom). Žiak si vytiahne jednu kartu, prečíta ju ostatným členom skupinky. Spolužiaci musia každý klásť inú otázku tomu, kto drží kartu. Žiak s kartou odpovedá na otázky. Odpovede nemusia byť pravdivé, vediem žiakov k predstavivosti.

Modifikácia 1: Žiakovi dám čistú kartu a môže vymyslieť vlastný nápad na udalosť zo svojho života; alebo ak zažil niečo mimoriadne, môže použiť túto vlastnú životnú skúsenosť. Žiaci si môžu zasúť'ažiť o najnápaditejší výmysel zo života.

Modifikácia 2: Žiaci, ktorí to preferujú, môžu klásť otázky a odpovedať písomne alebo verbálne s podporou posunkov.

Pracovný list 2 Aký život! je uvedený ako príloha č. 3.

5.3 Texty piesní

Na zdokonalenie praktickej angličtiny u žiakov sa osvedčilo používanie textov populárnych piesní, príp. piesní – nahrávok s prepismi textov. Žiaci obľubujú populárnu hudbu a jej predstaviteľ'ov. Je to vhodná aktivita aj ako domáca úloha - žiaci si každý pripraví prepis textu jednej zo svojich obľúbených piesní a jeho preklad do slovenčiny. Na hodine potom text piesne prednášajú ako báseň. Spolužiaci spoločne ústne prekladajú text do slovenčiny, alebo hádajú aspoň tému, o čom pieseň je. Žiak, ktorý si pieseň pripravil, nakoniec prednesie text piesne ako báseň aj v slovenčine. Ako veľmi vhodné sa osvedčili texty piesní britskej speváčky Dido, po stránke zrozumiteľnosti textov a pomalšieho tempa piesní, napr.: *Life For Rent (Dido)*, *Living next door to Alice (Smokie)*, *Goldeneye (Tina Turner)* atď. Texty týchto piesní prikladám do prílohy na záver tejto OPS.

Modifikácia 1: Keď chcem mať istotu, že žiaci si pripraví vhodnú pieseň (súčasná tvorba často obsahuje vulgarizmy alebo skrátené slová, slang a pod.), zadám jednotlivé piesne žiakom ja.

Modifikácia 2: Žiak spolužiakom neprezradí meno interpreta ani názov piesne. Žiaci sa podľa textu snažia uhádnuť, ktorá je to pieseň a kto ju spieva.

Modifikácia 3: Gap-filling textov piesní najrôznejších populárnych piesní: <http://lyricstraining.com/>. Na tejto stránke sa nachádzajú texty piesní rôznych interpretov, ku ktorým sa dá pustiť simutánne aj zvuková nahrávka. Žiak sa dostane na ďalšiu medzeru („gap“) len vtedy, ak dokáže identifikovať počuté chýbajúce slovo a správne ho napísať na požadované miesto. Hudba sa zastaví a po doplnení správneho slova pokračuje ďalej až po ďalšiu medzeru. Po skončení piesne program vyhodnotí žiakov výkon počtom bodov. Aktivita poskytuje možnosť voľby z troch rôznych úrovní náročnosti piesní, od easy, cez medium až po hard. Vrámci každej piesne je možnosť vybrať si ďalej zo štyroch možností (game mode), ktoré sa líšia frekvenciou chýbajúcich slov a ich počtom: beginner – 10% chýbajúcich slov, intermediate – 25% chýbajúcich slov, advanced – 50% a expert – všetky chýbajúce slová. Hra ponúka tréning v siedmich jazykoch: angličtina, nemčina, francúzština, španielčina, taliančina, portugálčina a holandština.

Pozn.: Táto aktivita požaduje aktívne sluchové vnímanie a správnu výslovnosť čítaných textov v angličtine a teda ju realizujem len v triedach žiakov s ľahším stupňom sluchového postihnutia, prípadne v triedach žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou.

Výsledky: Táto aktivita mala veľmi dobré výsledky, u žiakov je obľúbená. Bola výborná pre obohacovanie slovnej zásoby – záleží na výbere vhodných piesní. Je tu prepojenie s HUV, čo som tiež využila. Žiaci si takto môžu pripraviť piesne aj na mimoškolské výlety, školu v prírode, rôzne vystúpenia atď., čo je vždy výborným „teambuilderom“ kolektívu.

Aj ťažšie sluchovo postihnutí žiaci boli aktivizovaní – obľúbenú pieseň rapovali a posunkovali.

6 ZHRNUTIE

Pri práci so sluchovo postihnutými žiakmi je potrebné vychádzať z podmienok, ktoré ovplyvňuje dané zdravotné znevýhodnenie a zohľadňovať individuálny zdravotný stav každého žiaka. Je potrebné mať na zreteli, že nielen stav sluchového orgánu ovplyvňuje prácu a výsledky žiaka; je to najmä zmenená komunikácia ako dôsledok tohto postihnutia.

Je potrebné zohľadňovať špecifické znaky jednotlivých skupín sluchovo postihnutých žiakov a podľa týchto znakov prispôsobovať komunikáciu. U týchto skupín sa spôsoby komunikácie odlišuje.

Žiakom s ľahším stupňom sluchového postihnutia je umožnené opierať sa o sluchové vnímanie a teda je potrebné využívať zvukové stimuly, nahrávky, zapájať do vyučovacích hodín viac aktivít spojených s produkciou reči. Ako najlepší spôsob sa ako u mladších tak aj u starších žiakov osvedčilo využívanie hrových aktivít, vtedy je proces učenia efektívnejší, žiaci si neuvedomujú množstvo námahy, ktorú vynakladajú.

6.1 Aký zmysel má hra v živote človeka?

Mnohí ľudia si myslia, že hry sú iba prostriedkom na skrátenie dlhej chvíle. Na hry sa však treba pozrieť aj z iného uhlu pohľadu. Mlad'atá všetkých cicavcov sa hrajú. Hrajú sa, pretože trénujú situácie, ktoré ich očakávajú v ich dospelom živote. Skúste zvieracím mlad'atám zabrániť, aby sa hrali, a v budúcom živote určite zlyhajú. Jednoducho to nezvládnu. Nepostačí, ani keď ich namiesto hrania necháte sledovať, ako dospelí jedinci prenasledujú korisť alebo bojujú o jedlo. Samozrejme, nejaké informácie o tom, ako náročné situácie v budúcnosti zvládnuť dostanú, ale nebudú postačujúce. Väčšina zodpovednosti plynie z toho, že si ich sami nacvičia – hrou.

Analogicky má veľký zmysel hra aj v živote človeka. Od hier, ktoré trénujú motorické zručnosti, predstavivosť, pamäť, pozornosť a tvorivosť cez hry, ktoré sú zamerané na rozvoj komunikácie, schopnosť empatie, prezentácie vlastného názoru, počúvanie názoru druhého atď. Čím viac týchto faktorov dokážeme do hry na vyučovaní zapojiť, tým účinnejšia bude vo výsledkoch žiakov. Hier je celá škála. Majú rozličné formy a rôzne spôsoby uplatnenia a je na každom z nás učiteľov, aby sme rozhodli, ktorú stránku chceme rozvíjať alebo čo tou konkrétnou aktivitou sledujeme. Podľa toho si potom môže zvoliť najvhodnejšiu. Všeobecne platí pravidlo, že aktivity, ktoré nás bavia, prinesú lepšie vzdelávacie výsledky. Nesmú byť príliš jednoduché – tie potom vnímame ako rutinu, avšak ani príliš náročné – tie nás zase odradia. Náročnosť musí byť tak akurát vyvážená, potom môžu byť hry zábavné – to je ich základný a najdôležitejší prvok, vďaka ktorému vzniká jedinečná kombinácia, kedy sa žiaci venujeme aktivite, tomu, čo ich baví a zároveň sa rozvíjajú v tom, v čom potrebujú.

6.2 Odporúčania pre prax:

- využívať jazykové aktivity, ktoré budú pre žiakov zábavné a budú aktivizovať snahu komunikovať priamo, podľa možností verbálne,
- rešpektovať psychický a fyzický zdravotný stav žiaka, druh a stupeň postihnutia, ak má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka,
- rešpektovať príslušnosť žiaka v zmysle jeho identifikácie s určitou skupinou sluchovo postihnutých ľudí,

- posudzovať učebné výsledky žiaka primerane náročne,
- prihliadať aj na vynaložené úsilie, individuálne schopnosti každého žiaka, na jeho záujmy a aspirácie k ďalšiemu vzdelávaniu po ukončení školy,
- uprednostniť formu, ktorá je pre žiaka so sluchovým postihnutím výhodnejšia a ktorá predstavuje východisko pre hodnotenie jeho učebných výsledkov. Pribežne sa používajú všetky formy skúšania a hodnotenia, rešpektujúc druh a stupeň sluchového postihnutia každého žiaka.

ZÁVER

Sluchovo postihnutý žiak takisto ako intaktný žiak má svoje preferované spôsoby komunikácie, ktoré môžu byť odlišné. Preto väčšina týchto žiakov preferuje spoločnosť rovesníkov s podobným osudom. Prax ukázala, že vedomosti niektorých z nich sú často rozsiahlejšie ako ich intaktných rovesníkov. Ich situácia je odlišná, ale po zohľadnení a dodržaní zásad, ktoré samotní žiaci „naučia“ svojho pedagóga, sluchovo postihnutý žiak môže dosahovať výborné výsledky vo vzdelávaní. Nemožno očakávať, že takýto žiak bude plynule verbálne komunikovať v cudzom jazyku; avšak snaha dosiahnuť výsledky počujúcich spolužiakov je u mnohých z nich nesmierna. Dokážu plynule konverzovať prostredníctvom moderných informačných technológií. Za veľmi pozitívne považujeme kompenzačné mechanizmy týchto žiakov – sú veľmi všímaví a majú výbornú vizuálnu pamäť. Sú zvyknutí prekonávať vážne prekážky a len tak ich neodradí neúspech. Taktiež túžba hovoriť je u mnohých tak silná, že preukazujú výborné schopnosti pri písomnom chatovaní. Avšak je nutné odlišovať žiakov so stredným až ťažkým sluchovým postihnutím od žiakov s ľahšími stratami sluchu. Títo žiaci, aj keď sa vzdelávajú v škole pre sluchovo postihnutých, by mali nahrádzať posunkovanie (ktoré často využívajú kvôli kolektívu, v akom sú) rečou s aktívnym využívaním aktuálneho sluchového vnímania. Platí, že sluchovo postihnutý človek s ľahšou stratou sluchu sa dokáže integrovať do spoločnosti tým, že sa „naučí“ pracovať so svojím sluchom, naplno ho využívať, opierajúc sa o kompenzačné pomôcky – najčastejšie načúvací strojček. Je potrebné zdôrazniť, že úspechy vo vzdelávaní sú podmienené veľkým úsilím a podporou rodín sluchovo postihnutých žiakov.

Cieľom tejto práce bolo poskytnúť učiteľom angličtiny v školách pre žiakov so sluchovým postihnutím výber praktických aktivít zameraných na rozvíjanie verbálnej komunikácie, ktoré vyhovujú najmä žiakom s ľahším stupňom sluchových strát. Cieľ OPS považujem za splnený.

Podrobnou analýzou problematiky som vyvodila závery týkajúce sa nás pedagógov, bez ohľadu na kariérny stupeň či pracovné zaradenie.

Závery:

Pedagóg, ktorému je zverený sluchovo postihnutý žiak, by mal:

- zohľadňovať špecifické záujmy a správanie sluchovo postihnutého žiaka a zaradiť ich do obsahu maturitného učiva,
- urobiť všetko pre čo najpriamejšie sprístupnenie obsahu požadovaného vzdelania sluchovo postihnutému žiakovi, hľadať z možných dostupných čo najvhodnejšie edukačné prístupy pre konkrétneho žiaka,
- iniciatívne hľadať čo najvhodnejšie metódy komunikácie so sluchovo postihnutým žiakom a aktívne ich používať,
- eliminovať také obsahy vzdelania u sluchovo postihnutých žiakov, ktoré sú nedosiahnuteľné z dôvodu konkrétneho typu a stupňa postihnutia a ktoré sú eticky sporné či nevhodné pre určité typy postihnutí a vysvetliť tieto fakty triede,
- byť aktívnym účastníkom tímovej práce, ak je to potrebné hľadať odbornú spoluprácu, pravidelne konzultovať s inými inštitúciami a stretávať sa s rodinou žiaka,

- viesť svojich kolegov a intaktných žiakov k akceptácii zdravotne znevýhodnených žiakov po všetkých stránkach, nesmie dopustiť spoločenskú izoláciu sluchovo postihnutého žiaka, s cieľom inklúzie do spoločnosti po skončení školy,
- ak má pedagóg zvereného integrovaného žiaka, musí si byť vedomý podmienok, za akých bol žiak do školy prijatý a aké podmienky potrebuje mať vytvorené pre ďalšie vzdelávanie a tieto podmienky v čo najväčšej miere splniť,
- ak nie je možné splnenie požadovaných podmienok v podmienkach bežnej školy, integráciu žiaka odmietnuť a hľadať iné riešenie, kde budú požiadavky splnené.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

1. BÉREŠOVÁ, J., HOSSZÚOVÁ, M. 2008. Nová maturita z angličtiny – úroveň C. Aktuell. Bratislava. 2008. ISBN: 978-80-89153-51-0
2. BÉREŠOVÁ, J., HOSSZÚOVÁ, M., MACKOVÁ, M. 2003, 2004. Nová maturita z angličtiny. Aktuell. Bratislava. 2003, 2004. ISBN: 80-88915-92-9
3. GONDOVÁ, D., HARRISON, M., WHITEHEAD, R. 2008. Maturita Preparation tests. Oxford University Press. Oxford, UK. 2008. ISBN: 978-0-19-453800-9
4. HOWARD-WILLIAMS, D. 2001. Grammar 2 Games and Activities. Pearson Education Limited. Harlow, UK. 2001. ISBN: 0-582-46564-8
5. SEYMOUR, D., POPOVA, M. 2005. 700 Classroom Activities. Macmillan Books for Teachers. Oxford, UK. 2005. ISBN: 978-1-4050-8001-9
6. WATCYN-JONES, P., HOWARD-WILLIAMS, D. 2001. Grammar 1 Games and Activities. Pearson Education Limited. Harlow, UK. 2001. ISBN: 978-0-582-46563-3
7. ZAOROB, M. L., CHIN, E. 2001. Games for Grammar Practice. Cambridge University Press. Cambridge, UK. 2001. ISBN: 978-0-521-66342-7

Internetové zdroje:

Obrázky:

1. Detská izba [online]. st.depositphotos.com, [cit. 19.10.2014]. Dostupné na http://st.depositphotos.com/1302980/1584/v/450/depositphotos_15842325-Some-Kid-Bedroom.jpg
2. Dialógové bubliny [online]. google.sk, [cit. 19.10.2014]. Dostupné na <https://www.google.sk/search?q=dial%C3%B3gov%C3%A9+bubliny&biw=1366&bih=667&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=S515VKfWE8HTygOzzoGICw&sqi=2&ved=0CAYQAUoAQ#tbm=isch&q=debata+dialogove+bubliny>
3. Dom [online]. cz.depositphotos.com, [cit. 19.10.2014]. Dostupné na <http://cz.depositphotos.com/vector-images/house-plan.html?35fa0l>
4. Mladý muž s kyticou [online]. st.depositphotos.com, [cit. 19.10.2014]. Dostupné na http://st.depositphotos.com/1000906/1868/v/170/depositphotos_18687723-Young-man-in-hat-with-a-bouquet-of-flowers.jpg
5. Optický klam [online]. google.sk, [cit. 19.10.2014]. Dostupné na <https://www.google.sk/search?q=optick%C3%BD+klam&espv=2&biw=1366&bih=667&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=OJY5VMn5F-Ll7gaE5YD4CA&ved=0CB4QsAQ>

Pracovné listy:

6. Aký život! [online]. busyteacher.org, [cit. 19.10.2014]. Dostupné na <http://busyteacher.org/3052-what-a-life-speaking-activity.html>

7. Čas na film [online]. busyteacher.org, [cit. 19.10.2014]. Dostupné na <http://busyteacher.org/20561-its-movie-time.html>

Texty piesní:

8. Life for rent by Dido [online]. lyricstraining.com, [cit. 19.10.2014]. Dostupné na http://lyricstraining.com/play/dido/life_for_rent/UymUHg21ey
9. Living next door to Alice by Smokie [online]. azlyrics.com, [cit. 19.10.2014]. Dostupné na <http://www.azlyrics.com/lyrics/smokie/livingnextdoortoalice.html>

Videá:

10. Priatelia jedia v ázijskej reštaurácii [online]. st.depositphotos.com, [cit. 19.10.2014]. Dostupné na http://st.depositphotos.com/1820588/4882/v/450/depositphotos_48825643-Friends-eating-at-asian-restaurant.mp4
11. Stanica Transsibírskej magistrály [online]. cz.depositphotos.com, [cit. 19.10.2014]. Dostupné na <http://cz.depositphotos.com/39238369/stock-video-trans-siberian-train-station.html?sst=0&sqc=43&sqm=2028&sq=3v0lq1>
12. Traja starší muži sa rozprávajú a smejú [online]. st.depositphotos.com, [cit. 19.10.2014]. Dostupné na http://st.depositphotos.com/1820588/2181/v/380/depositphotos_21819673-Group-of-three-elderly-male-friends-talking-and-laughing.jpg

Webstránky:

13. Maturita – žiaci so zdravotným znevýhodnením. Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania. NÚCEM Infoportál [online], [cit. 19.10.2014]. 2010 Bratislava. Dostupné na <http://www.nucem.sk/sk/infoportal#13>
14. Z. z. č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách. 318 VYHLÁŠKA MŠ SR z 23. júla 2008 o ukončovaní štúdia na stredných školách [online], [cit. 19.10.2014]. 2008 IURA EDITION spol. s r. o. www.zbierka.sk. Dostupné na http://www.nucem.sk/documents//25/legislativa/Vyhlaska_318_2008.pdf

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha 1 Life for rent (Dido)

Príloha 2 Living next door to Alice (Smokie)

Príloha 3 Aký život! (pracovný list)

Life for rent (Dido)

*I haven't ever really found a place that I call home
I never stick around quite long enough to make it
I apologize once again I'm not in love
But it's not as if I mind
that your heart ain't exactly breaking*

It's just a thought, only a thought

*But if my life is for rent and I don't learn to buy
Well I deserve nothing more than I get
Cos nothing I have is truly mine*

*I've always thought
that I would love to live by the sea
To travel the world alone
and live more simply
I have no idea what's happened to that dream
Cos there's really nothing left here to stop me*

It's just a thought, only a thought

*But if my life is for rent and I don't learn to buy
Well I deserve nothing more than I get
Cos nothing I have is truly mine*

*If my life is for rent and I don't learn to buy
Well I deserve nothing more than I get
Cos nothing I have is truly mine*

*While my heart is a shield and I won't let it down
While I am so afraid to fail so I won't even try
Well how can I say I'm alive*

*If my life is for rent and I don't learn to buy
Well I deserve nothing more than I get
Cos nothing I have is truly mine*

*If my life is for rent and I don't learn to buy
Well I deserve nothing more than I get
Cos nothing I have is truly mine
Cos nothing I have is truly mine
Cos nothing I have is truly mine
Cos nothing I have is truly mine*

Living Next Door To Alice (Smokie)

*Sally called when she got the word,
And she said: "I suppose you've heard -
About Alice".
When I rushed to the window,
And I looked outside,
And I could hardly believe my eyes -
As a big limousine rolled up
Into Alice's drive...*

*Oh, I don't know why she's leaving,
Or where she's gonna go,
I guess she's got her reasons,
But I just don't want to know,
'Cos for twenty-four years
I've been living next door to Alice.
Twenty-four years just waiting for a chance,
To tell her how I feel, and maybe get a second glance,
Now I've got to get used to not living next door to Alice...*

*We grew up together,
Two kids in the park,
We carved our initials,
Deep in the dark,
Me and Alice.
Now she walks through the door,
With her head held high,
Just for a moment, I caught her eye,
As a big limousine pulled slowly
Out of Alice's drive.*

*Oh, I don't know why she's leaving,
Or where she's gonna go,
I guess she's got her reasons,
But I just don't want to know,
'Cos for twenty-four years
I've been living next door to Alice.
Twenty-four years just waiting for a chance,
To tell her how I feel, and maybe get a second glance,
Now I gotta get used to not living next door to Alice...*

*And Sally called back and asked how I felt,
And she said: "I know how to help -
Get over Alice".
She said: "Now Alice is gone,
But I'm still here,*

*You know I've been waiting
For twenty-four years..."
And a big limousine dissapeared...*

*I don't know why she's leaving,
Or where she's gonna go,
I guess she's got her reasons,
But I just don't want to know,
'Cos for twenty-four years
I've been living next door to Alice.
Twenty-four years just waiting for a chance,
To tell her how I feel, and maybe get a second glance,
But I'll never get used to not living next door to Alice...
Now I'll never get used to not living next door to Alice...*

WHAT A LIFE!

Do this activity in groups of four or five. These events are things that have happened to you in the past. Pick up a card and read it out to the other members of your group. They must each ask you a different question. Use your

imagination to answer each question. When everyone has asked you a question, another student should pick up the next card, read it out, then answer everyone's questions. Continue until all the cards have been used.

I got my first job as a brain scientist in 1992.
Oh, it was at a government research center in Pusan. **you**
Yes, the president! **student 1**
Where did you work? **student 2**
Did you give anybody a new brain?

✂

<p>I got married to my high school sweetheart.</p> 	<p>When I was twelve years old, I graduated from university.</p>
<p>In 1994, I was put in prison for two years.</p> 	<p>I saw a UFO land in a field behind my house.</p>
<p>I found my best friend kissing my girlfriend/boyfriend.</p> 	<p>Last year I starred in a Hollywood movie.</p>
<p>I had a big fight with my boss yesterday.</p> 	<p>During high school I had a dog that could speak English better than me.</p>
<p>I won a gold medal at the Sydney Olympics.</p> 	<p>I won a lot of money in a national lottery three years ago.</p>

Prameň:

<http://busyteacher.org/3052-what-a-life-speaking-activity.html>